

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 10 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opraviništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Zaradi denšnjega praznika
izide prihodnji list v petek.

Sprava avstrijskih Slovanov z Nemci.

Novo leto nastopamo z iznenadejano prikaznijo, da se po novinah, nemških in čeških, ki so se v zadnji osemnajstletnej političnej borbi trpko česale mej soboj, — naenkrat mnogo čita o sporazumljenji in spravi, o dogovorih in skupnih interesih. „Tako ne gre dalje,“ izpovedavajo Nemci, a Slovanje jim pritrujejo in odgovarjajo: „bodite Nemci pravični drugim narodom v monarhiji, pa bomo skupno delali za skupne interese“.

Za božič je prinesla „N. Fr. Pr.“, glavno glasilo ustavovercev Herbstove barve, nenavadno miren in objektivni članek, ki vabi Čeha v državni zbor na skupno delo z ustavovernimi Nemci, priznava Čehom poštenost, vztrajnost in druge lepe lastnosti, katere so jim 18 let odrekli. A zopet Čehi, dobri in mehki ljudje ker Slovani, verjejo menda v resničnost in iskrenost nemške besede, ter izrekajo svojo pripravljenost do sprave in sporazumljenja. Vsi češki listi o tem pišejo. Nam se zdi, da najbolj so „Narodni listy“ v središču zadeli, ki pišejo:

„Če se hoče nemška stranka v istini z nami sporazumeti, če ona hoče, da se bode ustava naslanjala na istinite, a ne na narejene razmere, in da ne bi se naši narodnosti jedno drugo pobijali in ovirali v svojem moralnem in materialnem razvitku, temu da se bosti podpirali in tekmovali, katera bode preje dosegla najvišjo stopinjo človeštva, — potem naj se odlože za zmirom oni zastareli pred-

sodki, češ, da je pet milijonni narod, kate rega duševne prednosti se obče priznavajo, osemnajst let delal opozicijo zoper ustavno stanje jedino le iz strasti ali vsled nagovarjanja svojih vodjev, ali pa vsled kake pomete, nesporazumljenja. Mi, ki ne smemo svobodno o tem pisati, kaj teži naš narod, mi vemo, da, tudi v svesti smo si tega, zakaj neče naš narod zdanjega stanja javnih stvari v Avstriji priznati, ker se neče samega sebe umoriti. Živeti hočemo, živeti hočemo češki, — to je kratek zadržaj naše politične izpovedi. Je-li pa mogoče zjediniti to z zdanjimi ustavnimi naredbami, z zdanjimi nemškimi večinami povsod in vsem? Ne, to je nemogoče?“

Kar „N. L.“ pravijo o Čehih, to velja tudi o Slovenih, ker sprava s Čebi bi veljala tudi za nas, tembolj ker imajo Čehi res eno tretjino prebivalstva pravih Nemcev mej soboj, a mi Slovenci ne, razen pesčice Kočevarjev.

Sicer pa se bojimo, da bode Nemce ustavoverce skoro minilo božično spravedljivo misljenje, pa nam bodo zopet staro pesen godli: udajte se! Tako so oni dozdej spravo razumeli in nič drugače. Udajati se nam je pa zdaj po Plevni in Bosni menj treba nego le kedaj.

Takozvani ustavoverni Nemci niso pravi, temuč so le umetno v večino potisnjeni zastopniki avstrijskega Nemštva. Njim nij v prvej vrsti obstanek Avstrije mar. Oni hoté in delajo ali pripravljajo to, kar je njih mož Schönerer izpovedal oni dan. Za to ž njim nij za nas Slované, katerim je Avstrije treba, prave nagodbe lahko mogoče. Krona nas vstrijske Slované potrebuje, ona, ki Avstrijo res hoče, hoteti mora. Krona je to-

rej prvi faktor, ki bode imela s tisto svojo močjo ustvariti spravo in pravično sporazumljenje, s katero je dala ustavo. Iz avstrijskega Nemštva bode — kadar krona le hoče — vzniknila in vzrasla kmalu ona avstrijsko-nemška stranka, s katero bode pravično sporazumljenje na avstrijskeje a ne na „ustavovernej“ podlogi hitro mogoče, — zdaj pa v spravljalubje „N. Fr. Pr.“ nemamo velike vere. Veseli pa bomo, če nas nastopajoče novo leto hoče dementirati z dejanskimi dokazi.

Beda ali reva Slovenstva, in njegova boljša bodočnost.

V.

Tako tedaj nemškova in ljudska šola naša slovenskega našega ljudstva ne omika, ampak če zdrave domače pameti tistega ne zmede po zmedenih pojmovih, tako vsaj stori, da je njegovo duševno življenje stoječe vodi podobno, katera neki nij zdrava, ter je na dnu nje dosti blata, in na njej blišč fosforja — nemškega lišpa; pa fosfor je fosfor, na gnojnici najraje cvete.

Ah kako je lepo videti mogočno reko, kako čisto in kako veselo svoje valove vali, in vse, kar bi gnjilega v njej bilo, soboj nese, ter v morji vtopi, in kako nevesel je pogled po močvirji!

In tak nevesel, žalosten pogled je po duševnem življenji v naših krajih. — Materini naš jezik, čist in mogočen kakor ponosna gorska reka, tak si, ako si čislan povsod mej ljudstvom; materini jezik togoten si, kakor valovje razburjene reke, a ljubo šepetaš, kakor mirno šumljajoča reka, če nijsi trajno izbačen iz svoje struge; materini jezik ljud-

Listek.

Novo leto.

Dum loquimur, fugerit invida aetas.
Horac.

Zlato solnce novega leta sije na zemljo. Zaupljivo, radostno pogleduje denes v knjigo prihodnosti ubogi zemljan, katere prvi list je prostrti pred njim, položi desnico na čelo, misli in misli za mnogo časa, za vse leto naprej. Da, ne samo revež, beraški plebejec, vsi, od najnižjega do najvišjega, gledamo denes pred se, preobračamo liste prihodnosti knjige, primerjamo minolost z zdanjostjo in temno bodočnostjo, pričenjamo računati v novo, ko smo komaj podpisali minoli račun.

Če opazujemo bolj na tanko svoje tovariše, najdemo, se ve da, pomenljive razločke mej posameznimi, a namen, konec je vsem ali vsaj večini enak: dobro, brezskrbno, sem ter tja tudi čestno življenje. O, kaka vsakdanjost!

Ta se ubija za skorijo trdega kruha od jutra v noč, se trudi, se klanja, in ako je nasitil svoj glad, pokrtil svojo nagoto, srečen je, — kajti več ne potrebuje.

Drugi, višji, s svetlo glavo, dirja neprestano za ono revno leščerbo, katerej pravimo čast, ime. Da, le ona mu je v mislih noč in dan, njej daruje vse, svojo poštenost, svoj značaj, svojo slovensko mater, — in ako je priberačil nekaj smolnatega kadila, — srečen je, — kajti več ne potrebuje, kar je zunaj njega mu je tuje. Oj, kaka vsakdanjost. In tretji, zadnji, ki nij niti kruhoborski plebejec, niti svetle glave, — ki ne računi samo za svojo osobo, kateremu je občni človeški in domovinski blagor v srcu, da, taci je malo, čisto malo, in kdor je tak — nij videzno najsrečnejši, a to je pravi mož.

Jednako nij samo pri posamezniku zemljanu, pri posameznih družinah, isto je tudi pri narodih, majhenih in velikih, slavnih in neslavnih, ali vsaj zgodovina, ona velikanska

pravična soditeljica nas uči tako. Virgil je pel, in menda ne brez uzroka:

„Tantae molis erat Romanam condere gentem.“

Boja, duševnega boja je potreba, ki hoče računati z onimi faktorji, katerim pravimo čas, onemu, kateremu še nij vrhunec vse sreče: materialna obilnost, nekaj puble, minljive, osobne slave.

Kje so Huni, kje so Obri ali Avari in mnoga divja krdela, ki so se drevila z mečem v roci od izhoda do zaboda, kje njih slavni voditelji, in kje bi bili Grki in Rimljani, ko bi jim bila le moč in vnanja slava glavna stvar?

Res časi so zdaj praktični, materialni še bolj menda kot v prejšnjih dobah, a gorje mu, kdor izbira le bogato zrnje in spravlja v žitnice, sejanja, zelenja, cvetja pa pozabi, kajti prvo izgine in strohni, iz poslednjega poganja veke novo življenje, novo stvarjenje.

In denes na razhodu minolega leta, na pragu prihodnosti, dajmo si račun od gospodarjenja, napravimo, primerjajmo nove zaveze

stva, mogoča reka si ljudstvu, na katerej
ono svoje barke polne blaga vozari!

Razmišljeval sem pomen jezika, materi-
nega jezika, in od tega časa se mi naše
ljudstvo še bolj smili. Materini naš jezik je
izbacen iz svoje prave struge, v ljudske
šoli se dovolj ne razvija, v naši srednji šoli
je pa zadnji mej predmeti, kot dete, ki se
malo kot človeško bitje prizna, ker bi dru-
gače preveč truhal.

Naj stopi jeden tistih Slovencev sem, ki
dobro nemški zna, ki za vsak pojem nem-
ško besedo, za vsako misel nemški izraz ima,
kojemu nemščina prav gladko teče! Kje si se
človek jezika tako navadil? Prijatelj, v ljud-
ske šoli ne, v srednji in potem na univerzi
in po rabljenji istega za vsakdanjo potrebo.
Veš, to je tako komotno; misliti sem se v
gimnaziji v njem navadil, trda je bila, sicer
pa s časom je vendar le šlo in tako najrajši
v njem govorim. Slovenska materinščina mi
ne gre tako, kakor hitro pridem v sfero menj
običajnih izrazov, pa me pusti na cedilu; veš,
jezik človek dela, in jezik narodov se rodi,
raste in se razvija do popolnosti le po tem
kakor se narod razvija; narod naš pa se še
nij do tega razvil, da bi ljudska šola bila
njegova in v srednji, v katerej pri oknu na
mezinci visi, se jezik še le prav uri ali vežba,
in na višji šoli, katere celo nema, si širi
svoj prostor na vse kraje daleč okolo, široko
in globoko. Veš, nij tako lahko se v jeziku,
katerega se človek nij vadil v mladostnej
dobi in tedaj, ko si je možjane vsak dan po
raznovrstnih strokah v srednji šoli vadil in
vežbal, dobro, razumljivo izraziti; razvijanje
jezika hodi po trdih zakonih, in skokov ne
pozna, in mi Slovenci, ki se svoje materinščine
niti v ljudske šoli ne in v njej ne družih
predmetov nijsmo učili, ne moremo kmalu
skočiti na gorenji klin razvijanja. V ljudske
šoli celo in v srednji naj bode naš jezik po
večjem gospod, boš videl, da nam bode tudi
bolje tekel jezik. — In dokler bo srednja
šola taka, kakor je zdaj, jih bo v prvi šoli
vpisanih 100, v tretji najdemo teh 40, in v
peti 30 ali še menj, in osmo, ob katere
koncem je treba večjo tvarino prebaviti, k
čemur je potrebno dobro znanje nemščine,
srečno prekorači 20 učencev. — Zakaj! Sem
v drugem članku povedal. — Dobimo s tem
dosti pisarjev za 20—30 gl'd. na mesec, —
ljudij, ki z Nestrojem deklamujejo: „es ist
ein bitteres gefühl, wenn man oft so hungrig

ist, dass man vor durst nicht weiss, wo man
die nacht schlafen soll,“ pa menj dodelanih
ljudij. Se ve da prihajajo potem iz tujine tujci,
da se večja in važnejša mesta dopolnijo, pa
rojaci, narod se nij izobrazil s tem, nij dalje
stopil v omiki, in ne vem, če je o sreči na-
roda govoriti, če se na pr. kedaj, in to zmi-
rom več vidi, da razdrapan Sloven-pisar urad-
niku Nemcu to lmača dela, ali, da bode Slo-
venec bela vrana na slovenske srednje šoli
in medicince isti človek, kojega znanje slo-
venskega jezika v tem le obstoji, kakor ljub-
ljanskega dr. Foxa, ki bolnika vpraša: „prso-
pik? trebuch bum? maš stol?“

Prav lahko razumem sodnika, ki se brani
slovenski uradovati. On ne zna, če bi tudi
moralčno smel in hotel. Saj se nij jezika pi-
sati učil in misliti v njem še manj. Urado-
vanje gre hitrejše od rok, če se v vajenem, v
šoli na učenem nemškem jeziku uračuje. Je-
ziki pa imajo svoje posebnosti kakor razni
narodi, in dobremu poznavalcu našega jezika
se lahko primeri, da kmeta ne prav razume,
ali vsaj nemški njegovo izjavo ne prav nemško
protokolira. In tu se včasih našemu kmetu, ki
toži, da nij tako govoril, kakor je v protokolu
zapisano, vrjeti sme. —

Slovenci se ne smemo kot za-se obstoječ
narod smatrati. Mi smo del družega Slo-
vanstva, del Jugoslovanstva. Zaradi tega tudi
se ne oziramo previsoko, — ali ker ljudska
šola mase ljudstva ne izobrazuje, vendar bi
se nam privoščiti smelo, če drugače ne, tak
zgolj iz krščanske ljubezni, da dobi ta naša masa
ljudstva dobre voditelje. Ljudska šola bi, na
narodnej podlagi, srednji stan omikala in
tako misleči, dalje v omiki hodeči stan in ž
njim ves narod omikala, omika ljudstva bi se
množila po tej poti. Na to se le mimogredé
ozrem, pa resnica je le, da le rojak z rojakom
tako prav srčno čuti. Kozmopolitizem je na vse
večne čase sicer lepa, pa nepraktična iz-
najdba, ker se v večini ljudij ne vkorenini;
boj v lastnem srcu, boj človeka s človekom,
narod z narodom, je naravni zakon in kozmo-
politizem je narejena stvar. No, tujci ne ču-
tijo z ljudstvom tako kakor ljudje, kojim so
mladostna leta bila mej tem svojim ljudstvom.
Menj omikan človek dobro vé, da ga omikan
rojak, h kateremu pride v potrebi, razume;
mislí si: saj sva vkup zrastle; čut, da je ta
slednji tiste familije sin, daje mu polno za-
upanje vanj, in vse to je našemu ljudstvu, ki
tako ubogo svoj kruh si prideljuje, vsaj pri

voščiti; zasluži to, ono je ljubo, gostoljubno,
prijazno ljudstvo, ki niti ne postopa tako mr-
zko s tujci, kakor na pr. Magjari! — Hm,
na Slovenskem celó zakotni pisarji dobro tr-
žijo. — Pa nekaj latinščine še vsak pomni. —
Ča bi vedel, da ne zapadem konfiskaciji, pi-
sal bi o srednjih šolah dalje, pa imam goto-
vost prej za njo, kakor pa ne, in zato mirna
Bosna, vsaj ljubljanski „Tagblatt“ v nemščini
srečo slovenskega ljudstva vidi. S—c.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 31. decembra.

O tem, kakšno novo *ministerstvo*
dobimo, nič ne vemo in ne doznamo še. „Bo-
hemia“ pravi, da se oni motijo, ki pričakujejo
zméne sisteme. Pač da novo ministerstvo ne
bode tako odločno, kakor so Auerspergi, ali
ustavno bode vendar Bolje bo vendar
od zdanjega.

Vnanji nemški listi prinašajo iz Dunaja
in Pešte dopise, ki hoté vedeti, da je bil grof
Potocki za to k cesarju poklican, da ga
je ta vprašal o njegovem mnenji glede vnanje
politike, in da mu je ponujal Andrassyjevo
mesto. Bilo bi le želeti, da se to uresniči,
ker ta Magjar na čelu avstrijske vnanje poli-
tike ne ustreza ni Nemcem, ni Slovanom, ni
družim nemagjarskim narodnostim.

Iz *Sarajeva* se poroča, da so zadnje
uradne „Bosanske i Hercegovske novine“ iz-
šle poleg latinice tudi v cirilskih pismen-
kah, torej hoče novi načelnik deželne vlade
tudi Srbom in pravoslavnim Bošnjakom pra-
vičen biti — kar nas veseli.

Vnanje države.

Iz *ruske* Azije se poroča, da general
Kaufman dela v Taskendu velike vojne pri-
prave. Ali so te obrnene proti Kitajskemu,
ki v Kažgaru vojsko zbira, ali pa morda hoče
Rusija pri sklepanji miru mej Afganistanom
in Anglijo, t. j. pri določevanju novih mej
svojo odločno besedo vmes govoriti, ne ve se še.

Srbska narodna skupščina v Nišu je
sprejela s 130 proti 28 glasom po dvodnev-
nej debati vladno postavbo, da dozdajna tis-
kovna svoboda ima še do leta 1880 veljavo.
Dalje je dovolila 120.000 frankov za štiri
nova srbska poslaništva, ter potrdila nasvet, da
se srbska ustava razširi na novopridobljene
okraje.

Več srbskih podložnikov je blizu Tergo-
vile prestopilo srbsko-turško mejo in hotelo
iti pomagat macedonskim bolgarskim vstašem;
ali bili so od srbske straže prijeti in so mo-
rali v Vranjo vrniti se. Porta se je Srbiji za
to „lojalnost“ zahvalila.

Iz *Carigrada* se javlja 28. decem.:
Denes ob turškem novem letu je sprejel sul-
tan ministre in jim rekel, naj bodo složni in
naj prijateljske razmere nasproti vnanjim vla-
stim ohranijo, da se položaj države zboljša.

Drug telegram poroča: „V Štambulju je
zamolkla agitacija. Ljudstvo hoče, da se an-
gleški (?) in francoski elementi v upravo
vedo in porabijo. Oficijozni listi so proti.“
Ta vest diši po angličanskem izviru.

Italijanski kralj je rekel baje, da
se ne agitira v njegovem imenu v Albaniji za
zvezo tega dela Turčije z Italijo. — Telegram
v „Köln. Ztg.“ iz Dunaja pravi, da bi Avstrija
ne trpela, da se Italija v Albanijo vsede. To-
rej je tam doli morda nov kal razporov.

Dopisi.

Iz *Cerknice* 28. dec. [Izv. dopis.]

Po letošnji silnej povodnji onesrečeni prebi-
valci Jezerske vasi so dobili denes podporo,
katero je njim naklonilo Njih Veličanstvo pre-
svitli cesar.

Za razdelitev te denarne podpore 1800
goldinarjev odposlala je visoka c. k. deželna
vlada svojega svetovalca g. Fladunga, kateri
je žalostni stan Jezercev, in vso po povodnji

s starimi, ozrimo se v knjigo prihodajosti.
Sovraštvo, osobna strast, preganjanje mej brati
jednega rodu, jedne domovine, je prevladalo
v minolem letu, sejanja, zelenja, cvetja v bla-
gor one velikanske ideje, katero kaže in ve-
leva zgodovina, bilo je malo.

Le preveč pozabljeno in zanemarjeno leži
leposlovstveno literarno polje, ko ubijamo svoje
najboljše moči z grenko politikom. Treba nam
je žalibože krvavo tudi političnega boja, to je
res, to je naša priča in svedočba, da še ži-
vimo, da smo tudi narod mej narodi. Ali
naše življenje, naša eksistenca to še nij. Le
kadar moremo pokazati svoja dela, umotvore
svojega duha, tedaj smo še le gotovi vnanje
zmage, to je naš monumentum aere perennis.
Torej na noge v novem letu tudi za našo li-
teraturico!

Vodi pa naj nas v prihodnjem letu in
vselej le pravo delavno in plodno rodoljubje v
našem domoljubnem delu in boju, pri našem!

trudu, vse drugo naj molči, vse osobnosti naj
izginejo, ker le potem smo si svesti pravega
vspeha, le v tem najdemo plačilo za svoje
žrtve, — v mirnem, svoje svete narodne
dolžnosti svestem srcu. Starši rodoljubi, ki
imajo literarnega dela duševno moč, naj vsak
jedno literarno delce dobro in premišljeno
zvršé, vsi rodoljubi naj podpirajo literaturico
našo, in naša narodna društva materijalno,
mladina se uči in za delo pripravljaj, in —
eto! — novo leto bode nas Slovence zopet
bolj naprej potisnilo!

Ti svetlo, zlato, novo solnce pa sijaj pri-
jazno, milo, združivno, prisveti kmalu onej
zlatej dobi, ko se izpolnijo besede neumrjočega
pesnika:

„Bald drängen sich die staunenden barbaren
Zu diesen neuen schöpfungen heran,
Seht, rufen die erfreuten schaaeren,
Seht an, das hat der mensch gethan!“

L—s.

Libertine Karsen

storjeno škodo pregledal, in se prepričal, da ti ljudje zares nagle in izdatne podpore potrebujejo. Izprevidel je, koliko so morali ubožci trpeti, koliko trpe še zdaj, in kolike nevarnosti jim še za naprej pretijo na zdravji svojem, na zdravji njih živine, in sploh na drugem imetji. V srce so se mu ljudje smilili, ko je videl može pred povodajo krepke in zdrave možake, zdaj vsled bivanja nad vodo v vlažnih prostorih — blede in bolehe.

Po pregledu nesreče pričelo se je vršiti v navzočnosti gosp. vladnega svetovalec, gosp. vodja okrajnega glavarstva Jagriča in gg. udov pomočnega komiteta deljenje podpore.

Vendar je pa še prej gosp. vladni svetovalec onesrečenca nagovoril, naj ne obupajo, ako s to podporo jim nij vse pomagano, naj zaupajo v milosrčnost še drugih dobrotnikov, kateri jim gotovo pomoči ne bodo odtegnili, in naj se s hvaležnim srcem spominjajo svojega dobrotnega vladarja presvitlega cesarja, kateri jim je kot prvi deželni oče, tudi prvi prihitel z lepim denarnim zneskom na pomoč. Trikratni burni živio klici presvitlemu cesarju glasili so se potem iz ust hvaležnega ljudstva, in ginjen je moral biti vsak navzočni, videč, ko so bile možakom solze po licih, katere so pričale pravo, resnično in srčno zahvalo.

Ti reveži pa potrebujejo v resnici še mnogo denarne podpore, ker večina prebivalstva ima komaj še za nekaj časa živeža, potem ko je bil lanski pridelek zelo pičel, in po povodnji deloma uničen. Ozimnega žita, čegar setev je zdaj vsa pod vodo, ne bodo pridelali, in semena spomladi prav nič imeli. Pretijo jim pa razen boleznih pri ljudeh in živini še druge nesreče pri poljstvu, ker jim uže zdaj vsled ponižanja mokrega zidovja, katero je po ognju pred 13 leti razžgano bilo — pokajo in se podirajo oboki. K.

Iz Šent-Vida nad Ljubljano 29. decembra [Izv. dop.] (Čitalnica). Preteklo nedeljo je imela naša čitalnica svoj dvanajsti redni občni zbor. Ustanovljena leta 1866 stala je takrat prav na krepkih nogah in štela je mnogo udov, a s časoma je jela hirati, komaj si je življenje ohranila. Največji krivico delala jej je nemila smrt, ker je pred par leti vse njene poglavitne stebre pobrala. Letos se je zopet na boljše obrnilo, na novo se je oživela, in vzlasti je Bleiweisova svečanost starši ude z novim ognjem napolnila in mnogo novih udov pridobila. Pri občnem zboru se je navadno število udov zbralo kakor doslej še nobenemu občnemu zboru ne. Vse je bilo goreče vneto za našo čitalnico za njeno prerojenje in daljno razširjanje. Za predsednika bil je enoglasno izvoljen obče spoštovani in poštteni mož g. Jarnej Rozman in izmeš šestero tudi enoglasno izvoljenih odbornikov, za podpredsednika naš vrli župan g. Jože Matijan, za tajnika pa g. Miroslav Tomec. Želeti je le, da bi vsi udje ostali jej zvesti, za njo vneti kakor so zdaj, in da jej vsak ud še par novih udov pridobi.

Iz Pišec 27. dec. [Izv. dop.] V do pisu iz Pišec 286. številke „Slovenskega Naroda“ od leta 1878. najdem mej drugim sledeče vrste:

„Razen teh podpisanih 14 odbornikov sta bila pri istej seji navzočna in sta tudi glasovala za častno občanstvo gosp. učitelj Anton Kokot in gosp. August Retzer, ki pa te izjave zaradi bojzljivosti pred našim županom zdaj nijsta hotela podpisati.“

Resnično izrečem, da je v teh vrstah po-

mota. Naj mi bo torej dovoljeno, kar moje osobo zadene, pojasniti zakaj da „izjave“ podpisati nijsem mogel. Dotična občinska seja je bila 17. novembra t. j. ravno v nedeljo v Gradu, in se je pričela po 1/2 10. uri. Ker sem tudi organist, torej sem se proti desetaj uri poslovil in sem šel k cerkvenemu opravilu; tedaj mi nij bilo mogoče pri tej seji navzoči biti, in torej tudi nijsem zapisnika te občinske seje podpisal. — Ko pa zavoljo nenavzočnosti zapisnika nijsem podpisal, torej tudi „izjave“ nijsem podpisati mogel, ampak so po pravici le tisti podpisati mogli, kateri so pri seji navzočni bili, kakor se tudi omenjena „izjava“ glasi.

Ni torej res, da jaz zaradi bojzljivosti pred županom „izjave“ podpisati nijsem hotel. — Jaz nijsem od župana odvisen; in kakor sem marsikaterikrat g. baronu moje misli brez strahu nasproti povedal, tako bi bil tudi gotovo za slavnega in zaslug polnega moža dr. J. Bleiweisa glasoval, kar tudi mislim, da nij v Pišecah tako neizobraženega narodnjaka, da bi tega ne storil.

Pišce 28. decembra 1878.

Anton Kokot, učitelj.

Domače stvari.

— („Slovenske knjižnice“) izide zopet letos dva zvezka ali tri. Kedaj — to bomo uže še naznanili.

— (Društvo sv. Mohorja) bode baje letos prineslo na čelu svojega koledarčka dr. Bleiweisovo podobo in njegov životo-pis, kateri spisati je dobil nalogo prof. Levec. — Odbor je sprejel in v letošnjih „Večerničah“ ali „koledarčku“ priobčiti sklenil izvirno povest za slovenski narod: „Ponarejanje bankovcev“, od Josipa Jurčiča.

— (Milodar.) Vodstvo kranjske hranilnice je darovalo 500 gold. za uboge po povodnji poškodovane Jezerce in Planince, o katerih bedi in trpljenji beri v današnjem našem dopisu iz Cerknice.

— (Kamniška narodna čitalnica) napravi v nedeljo 5. januarja 1879 veselico z igro: „Brati ne zna“, in s plesom. Začetek ob 7 1/2 uri zvečer. Učudno se vabijo vsi čestiti gg. udje k obilnej udeležbi, ter naj blagovole tudi sposobne neude soboj pripeljati. — Po igri bode tudi občni zbor za čitalnične ude, katerega naj s blagovole čestiti gg. družabniki obilno udeležiti. Program zborovanja: Nagovor predsednikov, poročilo blagajnikovo in tajnikovo, nasveti posameznih udov, volitev novega odbora.

— (Hranilnica ljubljanska) bode zaradi sklepanja računov od 1. do 15. januarja, zastavljevalnica pa od 27. dec. do 16. januarja 1879 zaprta.

— (Strašna smrt pod mlinskim kolesom.) Mlinarski hlapec Josip Golob, ki je služil pri mlinarskem najemniku Josipu Virtu v Bruni vasi, občina Tržišče, pol. okr. Krško, prišel je 19. decembra pri delu preblizu h kolesu, tako da ga je prijel, pod se spravilo, in mej dva mlinska kamena tako stlačilo, da je precej umrl.

— (Društvo katoliških rokodelskih pomagačev) ima drevi ob 6. uri v knežjem dvoru svojo božičnico s petjem in deklamacijo. Dne 6. januarja pa bode to društvo rokodelske učence obdárjalo.

— (Domačih rezervistov) je te dni zopet nekaj došlo iz Bosne; zaradi pomanjkanja časa nij bilo mogoče pogostiti jih, a iz-

ročil se je vsakemu možu 1 gld. v imenu ljubljanskega mesta.

— (Nesreča.) Noge v stegnih odtrgala mašina je v soboto 28. t. m. popoldne nekemu delavcu Gnezda po imenu, ki je po neprevidnosti prišel pod kolesa. Nesrečnež je dve uri potem umrl zapustivši ženo in troje nepreskrbljenih otrok.

— (Bela zastava.) Nad poslopjem brdske sodnije se vije od 23. dec. bela zastava — znamenje, da v tamošnji ječi nij nihče zaprt, slučaj, ki ga — kakor se „L. Ztg.“ z Brda piše — uže dolgo nij bilo tam.

— (Požar.) V Rozalnici, v črnomeljskem okraji so pogorele stope in málín vdove Anke Brodaričke. Škode — nezavarovane — je okolo 1000 goldinarjev.

Razne vesti.

* (Skrivnostna dogodka.) Pred jednim tednom je prišel v Göllö, kjer naš cesar stanuje, mlad mož, ki je ostal pri nekem kmetu in tega za postrežbo dobro poplačal. Neznane je pa mnogo popraševal, kje da stanujeta cesar in cesarica, kam da na lov hodita in drugo. Kmetu se je to čudno zdelo, jel je sumiti da tujec kaki zločin namerava. Svojo sumnjo naznanil je v kraljevem gradu, na kar se je z Dunaja takoj pozvalo v Göllö 12 dvornih žandarjev in več policistov. Tudi ogersko ministerstvo za notranje je poslalo jednega „tajnega“ policaja, in pričeli so zdaj tujca iskat, a ga nijso mogli najti. Nek najnovejši telegram pa pravi, da so tujca uže v zapor dejali; obdolžen je ta nemšk delavec iz Saksonskega, da je hotel našega cesarja napasti.

Bergerjevi kapsli od smole (čista medicinska smola, ovita v gelatinum) koristili so izvrstno pri vseh hroničnih boleznih na pljučah, in v obče na organih za sopenje. Boljši so nego vsi drugi kapsli od smole v trgovini, boljše tudi in cenejši nego francoski. Jeden flakon z navodom kako se rabi stane 1 gld. Zahtevalo naj se izrečno Bergerjevi kapsli od smole, in naj se pazi na znamenja, da je blago pravo. Glavna zaloga v Ljubljani pri gosp. J. Svoboda, lekarnariu (384—3)

Tuji.

30 decembra:

Evropa: Maier iz Beljaka.

Pri Slonu: Sobubie, Weiss iz Dunaja.

Pri Matiču: pl. Felbinger iz Istre. — Lustig iz Dunaja.

Dunajska borza 31 decembra

(izvirno telegrafsko poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih . . .	61 gld.	65	kr.
Enotni drž. dolg v srebru . . .	62	80	„
Zlata renta . . .	73	15	„
1860 drž. posojilo . . .	114	—	„
Akcije narodne banke . . .	784	—	„
Kreditne akcije . . .	219	80	„
London . . .	117	05	„
Napol. . .	9	35	„
C. kr. cekini . . .	5	58	„
Srebro . . .	100	—	„
Državne marke . . .	57	75	„

Zahvala.

Mnogi srčni dokazi obžalovanja, došli mi ob smrti mojega preljubljenega soproga, g.

Miklavža Moos-a,

kakor tudi mnogobrojna udeležitev pri sprevedu nalagajo mi najglobljo zahvalnost, katero s tem izražam.

V Koče vju, dne 29. decembra 1878.

(437)

Terezija Moos.

Srčni z Bogom

in

prosit novo leto

vsem prijateljem in znancem pri mojej ločitvi iz Ljubljane!

(436)

C. Wannisch.

Za mlinarje!

Proda se po niskej ceni mlinarsko orodje mline, ki je tekel na pet kamenov komaj četrt leta, kakor 1 francoski, in 4 kranjski kamni, sita, čistilnik, en velik cilindar, stanice itd. Več se izve v tesarskih ulicah v parnem mlinu, karlovsko predmestje v Ljubljani. (435—1)

Tržne cene

v Ljubljani 31. decembra m. l.

Pšenica hektoliter 6 gld. 66 kr.; — reč 4 gld. 55 kr.; — ječmen 4 gld. 23 kr.; — oves 2 gld. 96 kr.; — ajda 4 gld. 55 kr.; — prosa 4 gld. 71 kr.; — koruza 4 gld. 70 kr.; krompir 100 kilogramov 3 gld. 03 kr.; — fižol hektoliter 7 gld. 50 kr.; masla kilogram — gl. 92 kr.; — mast — gld. 80 kr.; — špeh frišen — gl. 56 kr.; — špeh povojen — gl. 72 kr.; — jajce po 2½ kr.; — mleka liter 7 kr.; — g. vednine kilogram 54 kr.; — teletnine 62 kr.; — svinjsko meso 50 kr.; — sena 100 kilogramov 1 gld. 94 kr.; — slame 1 gold. 78 kr.; — drva trda 4 kv. metrov 9 gold. — kr.; — meka 6 gld. — kr.

Posebno važne za Slovence

zagrebške

„Pučke novine“

katero v obliki slovenskih „Novic“ stopajo z novim letom v 3. tečaj. Izhajajo vsako soboto in veljajo za vse leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 30 kr., za četrt leta 1 gld. 15 kr.

Komur je resnobno mar, da se nauči hrvatski jezik, in da se seznanji sploh s hrvatskimi razmerami, naj si ta časopis naroči, ki je pisan tako lahko umevno, da ga vsak Slovenec razumi.

Uredništvo sprejema tudi slovenske dopise, ter z vsemi močmi dela, da se bratavska naroda hrvatski in slovenski čim bolje seznani.

Tudi oglase sprejemajo „Pučke Novine“ po posebnem ceniku. Naročnino sprejema podpisani.

(432-2) Ljudevit Tomšić,
urednik, marovska ulica br. 20 v Zagrebu.

„VRTEC“

časopis s podobami za slovensko mladino.

„Vrtec“ stopi s prvim januarjem 1879. 1. v deveto leto svojega obstanka. Prinašal bode po-
učne povesti, pripovedke, basni, gledališke igre, pri-
rodopisne in zemljepisne sestavke, muzikalne priloge,
in različno drugo drobnino. Za šolsko mladino ga
nij primernejšega časopisa, kakor je „Vrtec“.

Stoji za vse leto 2 gld. 60 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr.

Kdor naročnini še 40 kr. priloži, dobi koncem meseca marca „Dragoljubec“, zbirko poučnih pripovedek za slovensko mladino. S to knjižico se začne prvi zvezek toliko potrebne knjižnice za našo malo mladino.

Naročnina naj se pošilja po poštinih nakaznicah na „Vrtevo“ uredništvo v Ljubarjevih ulicah št. 1, v Ljubljani (Laibach). (431-3)

Marke Wir empfehlen geschäftl. als Bestes und Preiswürdigstes

Die Regenmäntel
Wagendecken (Plachen), Bettelagen, Zeltstoffe
der k. k. pr. Fabrik

von M. J. Elsinger & Söhne
in Wien, Neubau, Zollergasse 2,

Lieferanten des k. und k. Kriegaministeriums, Sr. Maj. Kriegsmarine, vieler Humanitätsanstalten etc. etc.

(195-137)

Olje za sluh

štabnega nadlečnika dr. Schmidt-a, zdravi vsako gluhost, ako nij prirojena (ako kdo teško sliši, ali mu v ušesih šumi, se takoj ozdravi).

Cena jedne sklenici z narodom kako se rabi 2 gold., v provincije razpošilja se franco proti poštni nakaznici z 2 gld. 40 kr.

Glavno zalogo ima Julius Grätz, Dunaj, VI., Mariahilferstrasse Nr. 79.

Spričevalo. Več nego 12 let nijsem vsled bolezni na levo uho nič slišal, kar me je jako motilo, in mi je bilo sitno pri mojem poslovanju; vsa sredstva nijso nič pomagala, dokler me nij star prijatelj na vaše olje za sluh opozoril. Ker sem pa uže toliko porabil bil, hotel sem tudi to, in doživel sem veselje, da sem slišal zopet uže v 14 dneh, ko sem še le pol sklenice porabil. Vsem na ta način bolnim se z najboljšo vestjo lahko najtopleje priporočam. (429-4)

Julius Steinberg, Fürstenwalde.

Izdatelj in urednik Josip Jurčič.

O božiču je prišla na svetlo knjiga:

„Dr. Bleiweisova svečanost“

slavljena dne 18. in 19. novembra 1878 v Ljubljani;

opisal po svojih stenografskih bilježkah

Anton Bezenšek.

Razen točnega opisa svečanosti donša knjiga vse važne govore in zdravice od besede do besede v slovenskem, hrvatskem, češkem in bolgarskem jeziku, vse telegrame in pisma itd., pa tudi prav lepo in verno sliko dr. Bleiweisovo, ter njegov životopis (pisal prof. dr. Celestin).

Zavolj svoje elegantnosti je ta knjiga prav primerna za božična in novoletna darila. A sploh kot lep spominček naše velike narodne svečanosti ne bi smela manjkati nobenemu izobraženemu Slovincu!

Cena s poštnino 60 novč. — Naročuje se najprikadnejše s pošto nakaznico pri uredništvu „Jugoslav. Stenografa“ v Zagrebu.

(422-5)

Dobivala se bo knjiga i pri večjih knjižarjih po 70 novč.

Le jedenkrat

podaje se tako ugodna prilika, da si za polovico prave cene omisli vsakdo izvrstno uro.

Velikanska razprodaja.

Politične razmere, ki so nastale v celem Evropi, zadele so tudi Svico; vsled teh razmer se je na stotine delavcev izselilo, tako da je obstanek tovarn jako dvomljiv. Tudi največja fabrika za ure, katero smo mi zastopali, se je zaprla začasno, ter nam je zaupala prodajo svojih ur. Te tako zovane žepne ure so najboljše ure celega sveta, kojih okrovi so izdelani iz najfinejšega srebrnega niklja, so izredno elegantno gravirani in giljoširani, ter so ameriškega sistema. Vsled neke vlastne konstrukcije ne more se taka ura nikdar pokvariti, pade lahko na tla, sme se stisniti, a vendar ura pri tem nič ne trpi.

Proti povzetju, ali vpošiljati male svote, katera je pri vsakej baži ur zaznamovana, s katero je plačana le pridejana zlata double urna verižica, baržunasti etui, glavni ključ za ure in delavska plača, dobi vsakdo najfinejšo repasirano uro skoraj na polovico zastonj. Vse ure so natanko repasirane, ter garantujemo za vsako uro pet let.

V dokaz gotovega jamstva in stroge solidnosti, prevzemamo s tem dolžnost javno, da vsako nepristoječo uro nazaj vzememo, in z drugo zamenjamo.

Izpisek ur.

1000 komadov žepnih ur od ponarejenega zlata, umetno in čudovito izrezljane, najfinejše regulovane, pri vsakej uri zlata double urna verižica, medaljon, baržunasti etui in glavni ključ; jeden komad le gl. 3.45.

1000 komadov remontoir žepnih ur, katere se pri kozici navijajo brez ključa, z dvojnimi okrovi in kristalnim okrovom, izredno natančno regulovane; razen tega so tudi elektrogalvanično pozlačene, tako da jih nobeden zlatar ne more od pravo zlatih razločiti; z verižico, medaljonom itd. preje jeden komad gl. 25, zdaj le gl. 8.20.

1000 komadov krasnih ur na sidro (ankeruhr) od najtežjega srebrnega niklja, tekočih na 15 rubinih, z emailiranimi kazali, kazalom za trenotke in kristalnim ploščnatim steklom, natančno repasirane; preje jeden komad gl. 21, zdaj samo gl. 7.25.

1000 komadov mobilnih ur na valje (cylinder-ur) v teških giljoširanih okrovi od srebrnega niklja, s kristalnim ploščnatim steklom, tekočih na 8 rubinih, fino repasirane, z verižico, medaljonom, in baržunastim etuijem, jeden komad preje gl. 15 zdaj le gl. 5.60

1000 komadov Washingtonskih ur na sidro od 13lotnega srebra, potrjene od c. k. denarnega urada, tekoče na 15 rubinih, elektrogalvanično pozlačene, da jih ne more nobeden strokovnjak ali zlatar od pravo zlatih razločiti; fino na trenotek regulovane in poskušene. Teh ur stal je preje jeden komad gl. 27, zdaj pa le gl. 11.40.

1000 komadov Washingtonskih remontoir žepnih ur, od pravega 13lotnega srebra odobrenega od c. k. denarnega urada, pod najstrožjim jamstvom na trenotek repasirane, s kolešjem od niklja in privilegiranim regulovanjem, tako da se nij treba teh ur nikdar popravljati. Pri vsakej uri da se zastonj tadi jedna zlata double urna verižica, medaljon, baržunasti etui in ključ; vsaka taka ura stala je preje 35 gl. zdaj pa samo gl. 16.

1000 komadov ur za dame od pravega zlata z 10 rubini, preje gl. 40, zdaj gl. 20.

1000 komadov remontoir ur od pravega zlata za gospode ali gospé, preje 100 gl. zdaj gl. 40.

650 komadov stenskih ur v najfinejšem emailiranem okviru z zvonilom, repasirane, preje jeden komad gl. 6, zdaj le gl. 2.75.

650 komadov ur z ropotcem, fino regulovane, dajo se rabiti tudi na pisalne mizi, preje gl. 12, zdaj le gl. 4.80.

650 komadov ur z majatnikom (pendeluhur) v fino izrezljanih gotičkih visokih omaricah, navijajo se vsakih osem dni, fino na trenotek regulovane, lepe, in impozantne. Ker je taka ura po minoli 20 letih še dvakrat več vredna, naj bi jo imela vsaka družina, posebno ker se s tako uro soba lepša. Te ure stale so preje gl. 35, zdaj se dobi jeden komad za smešno nizko ceno gl. 15. 75.

Pri naročilih za ure z majatnikom (pendeluhren) priloži naj se tudi mala svota.

Naslov: Uhren-Ausverkauf

(368-10)

von

Philipp Fromm, Uhrenfabrik,
Wien, Rothenthurmstrasse Nro. 9.

Lastnina in tisk „Národne tiskarne“.